

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philippi Melanchthonis Grammatica Latina

Melanchthon, Philipp

Wittebergae, 1621

Caput XXI. Syntaxis impersonalium

[urn:nbn:de:bsz:31-112308](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-112308)

REGULA II.

* Posteriora Supina construuntur, vel cum Adjectivis facultatem aut modum aliquem significantibus: vel cum Verbis significantibus motum de loco. *ut:*⁴

Turpe dictu. Ovid. 2. Pont. 3.

Obsonatu redeo. Plaut. Men.

△ Interdum & cum Substantivis & aliis Verbis *ut:*

Quod dictu scelus est. Prud. in apoph.

Eudet dictu. Tacitus in vita Agricola.

CAPUT XXI.

SYNTAXIS IMPERSONALIIUM.

□ Haecenus de Syntaxi Verborum Personalium. Sequitur Syntaxis Impersonalium. Et post Regulam primam, quæ generalior est, prius de Impersonalibus Passivæ vocis agemus, quum minor sit eorum varietas.

REGULA I.

† Impersonalia utriusvis vocis, aut per Obliquos personam designant, aut sine casu personæ ponuntur. *ut:*

Cui peccare licet, peccat minus. Ovid.

Occurritur nobis à doctis. Cic.

Si libet, licet. Egetur acriter.

REGULA II.

* Impersonalia Passivæ vocis, ante se casum non habent: post se autem omnes casus sui Verbi personalis Activæ & Passivæ vocis recipiunt, præter Accusativum Activæ. *ut:*

Egetur

2. *Egetur aris vel are.?*
Mibi hic nec feritur nec metitur.
Itur Athenas. Itur in antiquam silvam.
Luditur de tuo corio.
 Non autem, *Legitur Virgilium.*

REGULA III.

* *Libet, Collibet, Licet, Liqvet*, Dativos asciscunt: *Decet, Deducet, Oportet, Accusati- vos cum Infinitivo*, ¹ *ut*:

- I. *Libet mihi deplorare vitam. Cic. de Sen.*
Si mihi nunc collibet.
Nobis non licet esse tam disertis. Mart.
2. *Mibi non liqvet.*²
Omnes homines summa ope niti decet, ne vi- tam silentio transigant veluti pecora.
Sat Catil.
Oratorem simulare non dedecet. Cic. 4. Tusc.
Oportet mendacem esse memorem.
- NOTA. Δ I. *Libet, Licet, Liqvet, Decet, ac Deducet*, sæpè etiam personaliter ³ usurpan- tur in tertia singulari. *ut*:
3. *Sitibi id minus libebit,* ⁴ *non te urgebo. Cic.*
 2. *de Or.*
4. *Non idem mihi licet,* ⁴ *quod aliis.*
Si habes quod tibi liqveat. Cic. 4. Ac.
Verecundia decet adolescentiam.
Admovi q̄ preces, quarum me dedecet usus. Ov.
Decet & Deducet, etiam in tertia plurali leguntur. ut:

Parvum parva decent. Horat.
Te omnia dedecent. Seneca l. 2. de Benef.

II. *Decet*

Δ II. Decet etiam cum Dativo ⁵ positum 5.
invenies interdum, præsertim quando non 6.
statim additur aliud Verbum. ut: ⁶

*Quandoque id deceat prudentiæ tuæ. Cic. de Or.
Vobis decet. Ita nobis decet. Ter. Ad.*

Δ III. Oportet, raro Nominativum
ante se habet. ut: *Est enim aliquid quod non
oporteat, ⁷ etiamsi liceat. ⁷* 7.7.

Raro etiam hoc modo in Plurali inveni-
tur. ut. *Hæc facta ab illo oportebant, Syre. Ter.
He aut.*

REGULA IV.

*Pathetica ¹ Impersonalia præcedunt Ac- 1.
cusativi personæ, sequuntur Genitivi rei, vel 2.
Infinitivi facti. ut: ²

*Nilil faciendum est cuius nos pænitere pos-
sit. Cic.*

*Nec te pænitet calamo trivisse labellum. Virg.
2. Ecl.*

*Quæ sunt Impersonalia Pathetica?

Pænitet, Piger, Pudet, Tædet, Miseret, & Mife-
rescit.

NOTA. † I. Pænitet, pro, Parum est, ³ vel 3.
Non satis videtur, eandem retinet constructi-
onem. ut: ⁴ 4.

Sue quemque fortuna pænitet. Cic. l. 6. ep. 1.

† II. Impersonalia Pathetica, fuerunt o-
lim etiam Personalia. ut: ⁵ 5.

*Et me quidem hæc conditio nunc non pænitet.
Plaut. Stich.*

Δ Singulare est, quod Terentius dixit: *Ita
me*

me Dii amabunt, ut Menedemi vicem miseret me.
Heaut. 4. 5.

REGULA V.

I. † Impersonalia ex Personalibus facta, pleraque Dativum post se habent, & frequenter cum Infinitivo. ut:

Sufficit mihi. Placet mihi. Vacat mihi.

Non cuius homini contingit adire Corinthum.

Hor. L. 1. ep. 18.

Sed Delectat & Iuvat, Accusativum. ut:

In primis me delectavit, tantum studium bonorum in me extitisse. Cic. epist.

Te animo hilari esse valde me iuvat. Cic. Q.

Fr. l. 2. ep. 11.

NOTA. Δ I. Iuvat, olim etiam Dativum rexit. ut: Quando ita tibi iuvat. Plaut. Cistel.

2. Δ II. Invenias ex his non pauca, quæ absolute h. e. nullo ante se casu ponuntur. ut:

Iuvat ire per altum. Ovid. 15. Met.

Ultra Sauromatas fugere hinc libet, & glaciale

Oceanum, quoties aliquid de moribus audent,

Qui Curios simulant & Bacchanalia vivunt.

Juv. sat. 2.

Δ III. Hæc & quædam etiam alia, pro Infinitivo Coniunctivum habent, cum Particula Causali vel Dubitativa. ut:

More hominum evenit, ut quid si nactus mali, prius rescisceres tu, quam ego quod tibi evenit boni. Ter. And. 5. 6.

Etsi non satis mihi constiterat, cum aliquæ animi

*animi mei molestia, an potius libenter te
Athenis visurus essem. Cic. l. 13. ep. 1.*

Talis autem particula interdum eleganter
omittitur. ut: *Iam licet ex eas.*

*Ex rerum cognitione efflorescat oportet oratio.
Cic. l. 1. de Or.*

Δ IV. *Constat. & Convenit*, etiam Præposi-
tionem cum conveniente casu interdum ad-
mittit. ut:

Ut inter omnes constat antiquos. Cic. in Or.

Mibi cum illo convenit. Cic. ad Att.

Sævis inter se convenit urfis. Iuv. sat. 16.

REGULA VI.

† *Debet, Cæpit, Incipit, Solet, Desinit, Potest*,
Impersonaliter posita, Infinitivum Passivum,
aut Activum Impersonalem recipiunt. ut:

Debet adolescentiam pœnitere peccati.

Cæptum est navigari.

*Ubi primùm cæperat tum conveniri, quæstio
oriebatur. Quintil.*

Tedere solet avaros impendii. Solet dici.

*Non potest intundè vivi, nisi cum virtute vi-
vatur. Cic. l. 1. Fin.*

Sic & alia quædam Verba Impersonaliter
posita, ut, *Certum est, Verum est, Apparet, Stat,*
Est pro Licet, & similia, Infinitivum post se
habent. ut:

*Certum est, in silvis inter spelea ferarum mal-
le pati. Virg. 10. Ecl.*

*Metiri se quemque suo modula ac pede verum
est, Hor. l. 1. ep. 6.*

Apparet

Apparet hunc servum esse domini pauperis.
Ter. Eun. 3. 2.

Stat casus renovare omnes. Virg. 2. Æn.
Cernere erat. Virg. 6. Æn.

REGULA VII.

1. † *Interest, & Refert,*¹ [quando *Pertinere* significat] Genitivum personæ vel rei asciscūt, sequente mox Infinitivo, vel Coniunctivo, cum particulis, UT, AN, NE, & similibus.
2. ut: ²

Interest omnium rectè facere. Cic. 2. Fin.

Reipub. refert { *conservari literas.*
 { *ut conserventur litera.*
 { *an conserventur litera.*
 { *ne intercidant litera.*

Refert omnium, animadverti in malos. Cic.

△ Peculiare est illud *Quintiliani*. 9. 4. *Plurimum refert compositionis, quæ quibus anteponas.*

Exceptio.

3. † Pronomina Possessiva, ut: *Mea, Tua, Sua, Nostra, Vestra, Cuius*, Cum Verbis *Interest & Refert*, Ablativo³ casu genere fœminino junguntur. ut:

Tua & meâ maxime interest, te valere.
Cic. l. 16. ep.

Tuâ quod nihil refert, percontari desinas. Ter.
Hec. 5. 3.

Faciendum aliquid, quod illorum magis quam suâ retulisse videatur. Sal. Ing.

Ea cædes, si potissimum crimini datur, detur ei,

SYNT. IMPERSONALIUM 353

ei, cuiâ² interfuit, non ei cuiâ nihil interfuit. Cic. pro Mur.

4.

NOTA. Δ I. Nonnunquam Ablativus Pronominis Possessivi, & Genitivus Nominis, cum Verbis *Interest* & *Refert*, concurrunt. ut:

Interest meâ Oratoris. Cic.

Tuâ adolescentis interest, maiores natu vereri.

Meâ Caesaris refert, Rempub. vigilanter administrare.

Δ II. *Interest* & *Refert*, admittunt etiam Genitivos, ⁵ *Tanti*, *Quanti*, *Parvi*, *Magni*, *Permagni*, *Pluris*. ut: ⁶

5.

6.

Magni interest, quos quisque audiat quotidie. Cic. l. i. Q. Fr.

Nilominus tam hoc quam illud meâ refert. Plaut.

Δ III. Verbis *Interest* & *Refert*, etiam hæc Adverbia & Adverbialiter sumpta adduntur, ⁷ *Tantum*, *Quantum*, *Multum*, *Permultum*, *Plus*, *Plurimum*, *Infinitum*, *Parum*, *Paululum*, *Aliquantulum*, *Tantulum*, *Magis*, *Maximè*, *Minus*, *Minimè*, *Nihil*, *Aliquid*, *Quiddam*, *Vebementer*, *Tantoperè*, *Magnoperè*. ut: ⁸

7.

8.

Tantum interest, subeant radii an superveniant. Plin. 2. 16.

Infinitum refert Lunaris ratio. Plin.

Δ IV. Verbis *Interest* ac *Refert*, aliquando etiam Nominativus tanquam personali Verbo præponitur. ut:

Z

Quod

Quod meâ & Reip. interest. Cic. l. 2. ep. 18.

Infinitum refert Lunaris ratio. Plin.

Illud meâ magni interest, te ut videam. Cic. II. Att. 22.

9. Δ V. Verbum *Interest*, loco Genitivi recipit etiam Accusativum cum AD. ut: ⁹
Magni interest ad decus & ad laudem huius civitatis, ita fieri. Cic. l. 1. de nat. Deor.

Δ VI. Nonnunquam Verbum *Refert*, absolute sine casu ponitur, ut:

Nec numero comprehendere refert. Virg. 2. Georg.

Haecenus Verborum Syntaxis.

CAPUT XXII.

SYNTAXIS PARTICIPIORUM.

REGULA I.

* Participia quando post se regunt Casus, imitantur Verborum suorum Constructionem, ut: ¹

1. *Legens Virgilium, juxta Reg. 1. Cap. XIV.*
Legendus a Virgilio, juxta Reg. 1. Cap. XV.
Egens are & aris, juxta Reg. 4. Cap. XV.
Accusandus negligentia, juxta Reg. 6. C. XII.

2. *NOTA. I. Exosus, Perosus, & sæpe etiam Pertesus, Accusativo ² gaudent, ut:*
Tedas exosa jugales. Ovid. 1. Met.
Plebis Consulium nomen, haud secus quam Regum perosa erat. Liv. 3. ab H. C.
Pertesus ignaviam suam. Svet. Jul. cap. 7.

Δ Gellius